

1. Hoàn thiện thể chế về hòa giải ở cơ sở

Đến nay, pháp luật về công tác hòa giải ở cơ sở đã tương đối đầy đủ (bao gồm 01 luật, 01 Nghị định của Chính phủ, 01 Nghị quyết liên tịch giữa Chính phủ và Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, 01 Thông tư liên tịch giữa Bộ Tài chính và Bộ Tư pháp). Tuy nhiên một số quy định của Luật còn chưa thực hiện được trên thực tế, không phù hợp với thực tiễn; đồng thời trong thời gian vừa qua, một số văn bản quy pháp luật mới vừa được ban hành có nội dung liên quan trực tiếp công tác hòa giải ở cơ sở, nhưng các quy định pháp luật về hòa giải ở cơ sở chưa thể hiện những nội dung này, vì vậy để bảo đảm tính khả thi, đồng bộ trong hệ thống pháp luật, Luật Hòa giải ở cơ sở và các văn bản hướng dẫn thi hành cần sửa đổi, bổ sung theo hướng sau:

+ Phạm vi điều chỉnh của Luật Hòa giải ở cơ sở: Bổ sung vào Khoản 2 Điều 1 Luật Hòa giải ở cơ sở trường hợp “hòa giải tại cộng đồng theo quy định của pháp luật hình sự, tố tụng hình sự không thuộc phạm vi điều chỉnh của Luật Hòa giải ở cơ sở”.

+ Bổ sung quy định: Thời gian đề nghị Tòa án công nhận kết quả hòa giải thành ở cơ sở không tính vào thời hiệu khởi kiện theo quy định của Bộ luật Tố tụng Dân sự.

+ Bổ sung quy định: Không thu lệ phí Tòa án công nhận kết quả hòa giải thành ở cơ sở.

+ Sửa đổi quy định về bầu, công nhận hòa giải viên ở cơ sở theo hướng đơn giản hơn, thuận lợi, phù hợp với thực tế tại địa phương để tạo điều kiện thuận lợi trong quá trình tổ

chức thực hiện.

+ Sửa đổi quy định về “ngân sách trung ương chi bổ sung cho các địa phương chưa tự cân đối được ngân sách để hỗ trợ kinh phí cho công tác hòa giải ở cơ sở” tại Khoản 1 Điều 6 của Luật Hòa giải ở cơ sở để thống nhất với quy định tại Khoản 4 Điều 9 Luật Ngân sách nhà nước năm 2015 “Nhiệm vụ chi thuộc ngân sách cấp nào do ngân sách cấp đó bảo đảm”.

2. Tăng cường tuyên truyền, phổ biến pháp luật về hòa giải cơ sở nhằm nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các cấp, các ngành và toàn xã hội đối với công tác này

Các bộ, ngành có liên quan, địa phương cần tăng cường tuyên truyền, phổ biến sâu rộng chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về công tác hòa giải cơ sở nhằm nâng cao hơn nữa nhận thức của toàn xã hội, đặc biệt là người dân ở cơ sở về vị trí, vai trò và ý nghĩa quan trọng của công tác này, từ đó sử dụng ngày càng nhiều hơn biện pháp hòa giải để giải quyết các tranh chấp, mâu thuẫn, vi phạm pháp

luật trong cộng đồng. Xác định công tác hòa giải là một trong những nhiệm vụ quan trọng góp phần tích cực vào việc bảo đảm trật tự an toàn xã hội trong cộng đồng, khu dân cư, tăng cường trách nhiệm, tranh thủ sự quan tâm lãnh đạo của các cấp ủy Đảng, sự chỉ đạo, đầu tư đúng mức của chính quyền, sự phối hợp chặt chẽ của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức xã hội khác nhằm tạo sức mạnh tổng hợp của toàn bộ hệ thống chính trị cho công tác hòa giải ở cơ sở. Trong đó chú trọng đến hình thức thông qua sinh hoạt của các cộng đồng dân cư, qua sinh hoạt của các câu lạc bộ của người dân ở cơ sở.

3. Đổi mới công tác bồi dưỡng nâng cao trình độ nghiệp vụ hòa giải cho hòa giải viên

Các địa phương cần thường xuyên tổ chức tập huấn kiến thức pháp luật, kỹ năng hòa giải, cung cấp tài liệu hướng dẫn nghiệp vụ cho đội ngũ hòa giải viên để hòa giải viên có thêm tài liệu vận dụng trong quá trình hòa giải; đồng thời tổ chức các hội thi, cuộc thi thiết thực và có hiệu quả nhằm nâng cao trình độ, chuyên môn, tạo điều kiện giao lưu học hỏi kinh nghiệm hòa giải.

Phương pháp tổ chức bồi dưỡng, tập huấn cần được đổi mới theo hướng tích cực sử dụng phương pháp tập huấn cùng tham gia, chú trọng việc đưa ra tình huống và giải quyết tình huống, khuyến khích đối tượng được tập huấn nêu tình huống và tham gia tranh luận, giải quyết tình huống; chú trọng hơn việc tập huấn về kỹ năng hòa giải, nắm bắt tâm lý con người...

Đồng thời cần nhân rộng một số mô hình và cách làm hay, hiệu quả trong quá trình triển khai thực hiện Luật để các địa phương tham khảo, áp dụng nhằm nâng cao hiệu quả công tác hòa giải ở cơ sở trong thời gian tới.

4. Tạo điều kiện về kinh phí, nhân lực cho công tác hòa giải ở cơ sở

Việc đầu tư nhân lực, kinh phí hỗ trợ cho công tác hòa giải ở cơ sở nói chung và thực hiện các giải pháp nâng cao chất lượng đội ngũ hòa giải viên hiện nay tại các địa phương không đồng đều, thiếu thống nhất. Việc này hoàn toàn phụ thuộc vào khả năng ngân sách của từng địa phương, địa phương nào quan tâm đến công tác hòa giải thì mới tạo điều kiện về kinh phí vật chất cho công tác này hoặc ngược lại, trong khi việc xây dựng và triển khai hoạt động của tổ hòa giải cần phải có kinh phí mới có thể triển khai được. Để khắc phục tình trạng trên, thời gian tới, các cơ quan quản lý nhà nước, đặc biệt là Ủy ban nhân dân các cấp cần quan tâm, có trách nhiệm bảo đảm điều kiện về nhân lực và kinh phí cần thiết cho hoạt động hòa giải ở cơ sở.

5. Tăng cường công tác phối hợp với các cơ quan liên quan

- Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cần tăng cường phối hợp với Bộ Tư pháp tổ chức thực hiện có hiệu quả Luật hòa giải ở cơ sở nhằm tạo nên sức mạnh tổng hợp trong hệ thống chính trị để thực hiện tốt công tác này; chỉ đạo Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp và các tổ chức thành viên của

Mặt trận thực hiện tốt Luật Hòa giải ở cơ sở và Nghị quyết liên tịch số 01/2014/NQLT/CP-UBTUMTTQVN.

- Tòa án nhân dân tối cao cần tăng cường phối hợp với Bộ Tư pháp tổ chức thực hiện có hiệu quả Chương trình phối hợp số 162/CTPH-TANDTC-BTP ngày 08/4/2019 về phổ biến, giáo dục pháp luật và hòa giải ở cơ sở giữa Tòa án nhân dân tối cao và Bộ Tư pháp giai đoạn 2019 - 2023, nhất là trong chỉ đạo, hướng dẫn triển khai thực hiện áp dụng các biện pháp xử lý chuyển hướng về hòa giải và thủ tục công nhận kết quả hòa giải thành ngoài Tòa án.

- Bộ Tài chính phối hợp với Bộ Tư pháp sửa đổi, bổ sung Thông tư liên tịch số 100/2014/TTLT-BTC-BTP để đáp ứng nhu cầu của công tác hòa giải ở cơ sở trong thời gian tới; có hướng dẫn cụ thể về chế độ, hồ sơ, thủ tục thanh quyết toán kinh phí chi thù lao cho hòa giải viên ở cơ sở.

- Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương cần tiếp tục quan tâm chỉ đạo; thường xuyên củng cố, kiện toàn, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động hòa giải ở cơ sở thông qua việc ban hành văn bản chỉ đạo; hàng năm tổ chức sơ kết, tổng kết, khen thưởng về công tác hòa giải ở địa phương; tăng cường đầu tư kinh phí, cơ sở vật chất cho công tác hòa giải ở cơ sở; bảo đảm kinh phí cho hoạt động của Tổ hòa giải và chi trả thù lao theo vụ việc theo quy định pháp luật.

BỘ TƯ PHÁP

VỤ PHỔ BIẾN, GIÁO DỤC PHÁP LUẬT

**MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO
CHẤT LƯỢNG QUẢN LÝ NHÀ
NƯỚC VỀ HÒA GIẢI Ở CƠ SỞ
GÓP PHẦN ĐẢM BẢO HIỆU QUẢ CÔNG
TÁC PHỔ BIẾN, GIÁO DỤC PHÁP LUẬT**

